

Załącznik nr 2 do uchwały nr 107 Komitetu Monitorującego Program Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 z dnia 27 listopada 2024 r

UZASADNIENIE ZMIAN W PROGRAMIE FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ROZWOJU SPOŁECZNEGO 2021 – 2027 W RAMACH PRZEGLĄDU ŚRÓDOKRESOWEGO

Podstawę prawną wprowadzenia zmian stanowią:

- art. 18 i 24 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, str. 159–706, z późn. zm.),
- art. 14ka i art. 14kb ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2024 r., poz. 324, 862).

Poniżej przedstawiono zmiany proponowane do wprowadzenia do Programu, wraz z uzasadnieniem.

1. Strategia programu

1.1. Umiejętności

Dodanie uzasadnienia dla nowego typu projektów w celu szczegółowym ESO4.5 dotyczącego monitorowania i prognozowania zapotrzebowania w zakresie kadry pedagogicznej.

Uzasadnienie: Zmiany są zgodne z zakresem zaproponowanych modyfikacji w opisie Priorytetu 1.

1.2. Wczesna edukacja i opieka nad dziećmi oraz równowaga między życiem prywatnym i zawodowym

Doprecyzowano, że “w celu wzmocnienia polityki antydyskryminacyjnej państwa zostanie opracowany model systemowego gromadzenia danych”, a nie “system gromadzenia danych”.

Uzasadnienie: Zmiany są zgodne z zakresem zaproponowanych modyfikacji w opisie Priorytetu 2.

1.3. Dostępność i usługi dla OzN

- Zmieniono zapisy dotyczące systemu orzekania o niepełnosprawności.
- Wykreślono informację o potrzebie wsparcia w postaci wypracowania modelu wspieranego podejmowania decyzji.
- Wykreślono informację o potrzebie wsparcia w postaci modelu wsparcia dla rodzin z osób z niepełnosprawnościami.
- Dodano informację o wsparciu w postaci mobilnego doradcy włączenia społecznego dla osób z niepełnosprawnością lub zagrożonych niepełnosprawnością.
- W sekcji dotyczącej dostępności dopisano informację o istotności wypracowania założeń i pilotażu instytucji inspektoratu dostępności dla wdrażania działań w tym obszarze.

Uzasadnienie: Zmiany są zgodne z zakresem zaproponowanych modyfikacji w opisie Priorytetu 3 Dostępność i usługi dla osób z niepełnosprawnościami.

1.4. Integracja społeczna

Dostosowano zapisy do zmian zaproponowanych w Priorytecie 4, w tym, że planowane działania będą prowadziły do zwiększenia dostępności i jakości usług społecznych oraz wzmocnienia systemu wsparcia rodziny i pieczy zastępczej. Uwzględniono również dodanie nowych działań dotyczących integracji społecznej cudzoziemców.

Uzasadnienie: Zmiany są zgodne z zakresem zaproponowanych modyfikacji w opisie Priorytetu 4.

2. Tabela 1

2.1. Cel szczegółowy ESO4.5

Dodano informację na temat nowego typu projektów dotyczącego monitorowania i prognozowania zapotrzebowania w zakresie kadry pedagogicznej.

Uzasadnienie: Zmiany są zgodne z zakresem zaproponowanych modyfikacji w opisie Priorytetu 1.

2.2. Cel szczegółowy ESO4.9

Dodano informację dotyczącą nowych typów projektów dotyczących integracji społecznej cudzoziemców.

Uzasadnienie: Zmiany są zgodne z zakresem zaproponowanych modyfikacji w opisie Priorytetu 4.

2.3. Cel szczegółowy ESO4.12

Dostosowano zapisy do zmian zaproponowanych w Priorytecie 4 (realizacja modeli współpracy jednostek samorządu terytorialnego z sądami zamiast stworzenia systemu IT zawierającego rejestry dot. pieczy zastępczej).

Uzasadnienie: Zmiany są zgodne z zakresem zaproponowanych modyfikacji w opisie Priorytetu 4.

3. Priorytet 1

3.1. Cel szczegółowy ESO4.4

Powiązane rodzaje działań

- Zrezygnowano ze wskazywania przedsiębiorstw ponownie rozpoczynających działalność gospodarczą w ramach interwencji dostosowanie przedsiębiorstw do zmian/radzenie sobie w trudnościach (1a).

Uzasadnienie: W obiegu prawnym nie ma szczegółowej definicji „przedsiębiorstw rozpoczynających ponownie działalność gospodarczą”, co w istotny sposób zaburzało proces udzielania wsparcia i powodowało wątpliwości co do poprawności przyjętych ram definicyjnych dla podmiotu, który może zostać objęty wsparciem. W dostępnych badaniach nie wyróżnia się firm, które ponawiają próbę aktywności gospodarczej, zatem nie można stwierdzić, iż istnieją szczególne uwarunkowania, charakterystyczne dla tych podmiotów. Wyróżnienie tego segmentu firm spośród innych, pozostających w trudnościach nie ma zatem podstawy merytorycznej ani prawnej.

- Dodanie działania dot. przygotowania pracodawców do wprowadzenia i zarządzania zmianami w firmie związanymi z automatyzacją.

Uzasadnienie: Jednym z kluczowych czynników oddziaływujących na rynek pracy w Polsce jest zmiana technologiczna przekładająca się na automatyzację pracy. Szczęólnego znaczenia nabierają kompetencje pracowników przedsiębiorstw odpowiedzialnych za ten proces, co tym samym uzasadnia potrzebę ich wzmocnienia poprzez działania rozwojowe w obszarze automatyzacji.

- Korekta polskiego odpowiednika terminu *green economy*.

Uzasadnienie: Zastosowano określenie, używane powszechnie w dyskursie eksperckim: zieloną ekonomię zastąpiono zieloną gospodarką.

- Rezygnacja z działań dot. wsparcia procesów zarządzania w podmiotach świadczących usługi rozwojowe w ramach Bazy Usług Rozwojowych (3 a).

Uzasadnienie: W wyniku wewnętrznych analiz na temat zmieniających się potrzeb szkoleniowych oraz konsultacji ze środowiskiem firm szkoleniowych, zidentyfikowano ryzyko małego zainteresowania wśród firm szkoleniowych zarejestrowanych w BUR, wsparciem z zakresu zarządzania. Jednocześnie, podmioty BUR, które zidentyfikują potrzebę uzyskania wsparcia w zakresie procesów zarządzania, w tym zarządzania zasobami ludzkimi oraz

zarządzania jakością, mogą skorzystać z już działających instrumentów wsparcia w FERS, np. z Akademii HR.

- Modyfikacja opisu pilotażu Indywidualnych Kont Rozwojowych oraz odpowiednia aktualizacja w załączniku dot. Interwencji strategicznych.

Uzasadnienie: Zmiany w opisie pilotażu IKR wynikają z konieczności uwzględnienia wstępnych wyników prowadzonych konsultacji społecznych dotyczących IKR. Ostateczny kształt systemu kont rozwojowych (w tym sposobu prowadzenia pilotażu) zostanie ustalony po uzgodnieniach z kluczowymi interesariuszami. Obowiązujące obecnie zapisy programu nakładają na planowany do przeprowadzenia proces konsultacji ograniczenia, które mogą skutkować wykluczeniem z dyskusji kwestii mogących mieć kluczowe znaczenia dla sprawnego funkcjonowania IKR. Celem proponowanej zmiany jest zapewnienie większego wpływu kluczowych interesariuszy na kształtowanie przebiegu pilotażu, co pozwoli na lepsze dostosowanie jego scenariusza do rzeczywistych potrzeb i oczekiwań grupy docelowej.

Tabela 2: Wskaźniki produktu i Tabela 3: Wskaźniki rezultatu

- Podniesienie wartości wskaźników produktu (z 54 000 na 57 500) i wskaźnika rezultatu (z 48 604 na 51 754) dotyczących pracowników objętych wsparciem w obszarach kluczowych dla rozwoju społeczno-gospodarczego.

Uzasadnienie: Zmiany wynikają z propozycji wprowadzenie nowego typu wsparcia dotyczącego automatyzacji. Wartość docelowa została oszacowana na podstawie doświadczenia z realizacji szkoleń i doradztwa dla sektora MŚP oraz danych z Bazy Usług Rozwojowych.

- Wskazanie we wskaźnikach produktu i rezultatu zielonej gospodarki zamiast zielonej ekonomii

Uzasadnienie: Zastosowanie właściwego tłumaczenia *green economy*.

- Modyfikacja nazwy wskaźników produktu dotyczących IKR z *liczba osób pracujących objętych systemem Indywidualnych Kont Rozwojowych* na *liczba osób dorosłych objętych systemem Indywidualnych Kont Rozwojowych*.

Uzasadnienie: Nie należy przesądzać o statusie na rynku pracy osób obejmowanych wsparciem przed wypracowaniem ostatecznych założeń pilotażu we współpracy z kluczowymi interesariuszami systemu.

3.2. Cel szczegółowy ESO4.5

Tabela 2: Wskaźniki produktu

Zmniejszono wartość docelową wskaźnika produktu liczba doktorantów objętych wsparciem w zakresie nabywania i rozwoju kompetencji lub kwalifikacji z 5 000 do wartości 1 600.

Uzasadnienie: Obniżenie wartości docelowej wskaźnika wynika z niższego niż oczekiwano zainteresowania doktorantów udziałem w projektach, zwłaszcza z powodu oferowanego w

programie wąskiego zakresu wsparcia. Jednocześnie, uruchamianie naboru tylko na potrzeby osiągnięcia wskaźnika ograniczyłoby możliwość aplikowania wielu uczelniom, gdyż nie wszystkie uczelnie prowadzą szkoły doktorskie.

Powiązane rodzaje działań

Dodanie nowego typu projektu:

„11. Systemowa prognoza zapotrzebowania na nauczycieli

Opracowanie rozwiązania analityczno-informatycznego pozwalającego na bieżące monitorowanie potrzeb w zakresie kadr pedagogicznych, wraz z uwzględnieniem zmian demograficznych i zmian struktury kształcenia w obszarach, z których najczęściej rekrutują się nauczyciele poszczególnych przedmiotów zawodowych i ogólnokształcących. Docelowa prognoza zapotrzebowania na nauczycieli, dostarczająca szczegółowych informacji na temat sytuacji kadrowej szkół i placówek oświatowych, przyjmie charakter systemowy – zostanie oparta na danych pozyskiwanych w sposób automatyczny oraz aktualizowanych co roku.”

Uzasadnienie: Dodanie nowego typu projektów wynika z zaobserwowanych problemów z zasobami kadrowymi w szkołach i placówkach systemu oświaty i potrzeby dostarczenia wiarygodnych danych i prognoz, które ułatwią reagowanie na te problemy.

3.3. Cel szczegółowy ESO4.6

Powiązane rodzaje działań

Opis interwencji w pkt 5 “Programy mobilności ponadnarodowej na zasadach określonych dla programu Erasmus+” - zmieniono opis grupy docelowej: wsparcie kierowane do szkół lub placówek systemu oświaty osiągających słabsze wyniki edukacyjne lub zlokalizowanych na terenach o wysokim bezrobociu lub z dochodami na mieszkańca poniżej średniej krajowej, zamiast poszczególnych osób wybieranych ze społeczności szkolnej.

Uzasadnienie: Proponowana zmiana jest spójna z zapisami Umowy Partnerstwa zalecającymi wspieranie szkół osiągających niższe wyniki edukacyjne i pozwoli:

- dokonać wyboru placówek z gorszymi wynikami edukacyjnymi lub położeniem na terenach o wysokim bezrobociu lub niskich dochodach mieszkańców, co zagwarantuje, że wsparcie trafi przede wszystkim tam, gdzie jest najbardziej potrzebne;
- uniknąć sytuacji niewykorzystania dofinansowania w sytuacji pojawienia się problemu z rekrutacją osób wpisujących się w grupę docelową;
- zapobiec dyskryminacji uczestników, którzy z racji niekwalifikowania się indywidualnie jako grupa docelowa nie mogą brać udział w programie mobilności i stygmatyzacji uczniów biorących udział we wsparciu.

3.4. Cel szczegółowy ESO4.7

Powiązane rodzaje działań

Opis interwencji w pkt 5 “Systemowe wsparcie edukacji cyfrowej osób dorosłych - Kluby Rozwoju Cyfrowego”:

- Zmieniono “gminy” na “JST”, jako jednostki, w których będą tworzone Kluby Rozwoju Cyfrowego;
- Usunięto wyszczególnienie instytucji kształcenia ustawicznego, jako podmiotów, w których mogą być tworzone KRC.

Uzasadnienie: Zmiana gmin na JST ma na celu umożliwienie dostosowania interwencji na etapie skalowania do doświadczeń z naboru pilotażowego. Na podstawie ewaluacji pilotażowych KRC, zapadnie decyzja co do formy wdrażania projektów na etapie skalowania. Aby nie ograniczać możliwości tworzenia KRC wyłącznie przez gminy (jeśli okaże się, że w określonych przypadkach bardziej zasadne byłoby tworzenie KRC np. przez powiaty), zaproponowano bardziej ogólne określenie “JST”.

Ośrodki kształcenia ustawicznego zawierają się w bardziej ogólnej kategorii instytucji edukacji, która jest wskazana w FERS – zmiana ma zatem charakter porządkowy.

Powiązane rodzaje działań

Opis interwencji w pkt 8 “Rozwój i wsparcie kształcenia podyplomowego lekarzy” - usunięto zapis: “Zaplanowano realizację działań wspierających lekarzy z innych państw w nauce języka polskiego, w celu umożliwienia pracy w Polsce.”

Uzasadnienie: Realizacja działań wspierających lekarzy z innych państw w nauce języka polskiego została zaprogramowana jako odpowiedź na bieżące potrzeby systemu ochrony zdrowia wynikające z sytuacji epidemiologicznej związanej z COVID-19. Obecnie, ze względu na zmianę sytuacji epidemiologicznej, potrzeba wsparcia lekarzy z innych państw w nauce języka polskiego nie jest identyfikowana przez Ministerstwo Zdrowia.

Tabela 2: Wskaźniki produktu i Tabela 3: Wskaźniki rezultatu

Zmniejszono wartość docelową wskaźnika produktu *liczba udzielonych pożyczek na podnoszenie kompetencji osób dorosłych* z 16 154 do wartości 9 155 oraz wskaźnika rezultatu *liczba osób dorosłych, które nabyły kwalifikacje po ukończeniu programu* z 15 072 do wartości 8 540.

Uzasadnienie: Obniżenie wartości docelowej wskaźników wynika ze znacząco wyższej średniej wartości pożyczek udzielanych w ramach instrumentu finansowego. Przy dostępnej alokacji na instrument, nie jest możliwe zrealizowanie wskaźników w pierwotnie zakładanej wysokości.

4. Priorytet 2

4.1. Cel szczegółowy ESO4.3

Powiązane rodzaje działań

- Zmieniono opis typu projektu dotyczącego gromadzenia danych z zakresu równego traktowania. Zamiast planowanego wcześniej stworzenia ogólnego systemu gromadzenia danych, położono w nim nacisk na wypracowanie systemowych rozwiązań w zakresie gromadzenia danych równościowych przez administrację publiczną, zwłaszcza w obszarze świadczenia usług publicznych oraz w sferze związanej z funkcjonowaniem podmiotów administracji publicznej jako pracodawców.

Uzasadnienie: Modyfikacje w tym zakresie wynikają z *Wytycznych w sprawie usprawnienia procesu gromadzenia i wykorzystywania danych dotyczących równouprawnienia* opracowanych przez Grupę Wysokiego Szczebla ds. Niedyskryminacji, Równouprawnienia i Różnorodności. Proponowane zmiany opierają się na założeniu, że wprowadzenie faktycznej zmiany systemowej w gromadzeniu danych z zakresu równego traktowania wymaga położenia akcentu na budowanie zdolności instytucjonalnych w podmiotach administracji publicznej w celu gromadzenia rzetelnych i wiarygodnych danych dot. równouprawnienia (przede wszystkim w obszarze kompetencyjnym, a nie wyłącznie dostępu do infrastruktury informatycznej). Mając na uwadze wyzwania związane ze zbieraniem danych i rekomendacje ww. Grupy, które odnoszą się przede wszystkim do wypracowania systemowych rozwiązań dot. kategoryzacji danych, uspołnienia definicji, poszerzenia katalogu przesłanek dyskryminacji czy przygotowania podmiotów odpowiedzialnych za zbieranie danych do pracy z danymi wrażliwymi, zaproponowano by celem projektu było wypracowanie i przetestowanie założeń modelu zbierania danych, który będzie mógł być docelowo zaaplikowany do istniejących systemów informatycznych służących zbieraniu danych przez podmioty administracji publicznej, m.in. poprzez rozbudowę baz danych i interfejsów do wprowadzania danych o nowe kategorie (bez konieczności budowy osobnego systemu informatycznego).

- Zmieniono opis typu projektu dotyczącego wsparcia tworzenia i funkcjonowania miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w zakresie dot. aktualizacji nazwy programu (Aktywny maluch), kwestii zastosowania algorytmu podziału środków oraz podejścia do dopłat ze środków krajowych dla już istniejących miejsc opieki.

Uzasadnienie: Zmiany o charakterze doprecyzującym i aktualizującym wynikają z praktyki wdrażania wsparcia w tym działaniu.

Tabela 2: Wskaźniki produktu i Tabela 3: Wskaźniki rezultatu

Dostosowano wskaźniki produktu i rezultatu do modyfikacji w działaniu dot. opracowania modelu systemowego gromadzenia danych z zakresu równego traktowania. Obniżono także wartość wskaźnika rezultatu (z 3 tys. do 170 pomiotów).

Uzasadnienie: Uzasadnienie zmian w typie operacji dot. gromadzenia danych równościowych przedstawione zostało wyżej. Obniżenie wskaźnika rezultatu wynika natomiast z przeprowadzonej oceny wyzwań związanych z wprowadzeniem nowych

rozwiązań w zakresie monitorowania i zbierania danych nt. równego traktowania, w tym przede wszystkim potrzeby przeprowadzenia pogłębionych działań edukacyjnych wśród osób pracujących w administracji publicznej, gdzie będzie docelowo odbywała się znaczna część zbierania danych. Zaproponowano pilotaż o węższym zasięgu, ale nastawiony na faktyczne zakorzenienie wiedzy i umiejętności. Przyjęta wartość tego wskaźnika odpowiada 5% gmin i powiatów, ok. 30% miast na prawach powiatu, urzędów marszałkowskich i wojewódzkich oraz 5 ministerstw i instytucji centralnych. Docelowo, po zakończeniu projektu, rozwiązania te zostaną wdrożone we wszystkich JST i podmiotach administracji centralnej.

Indykatorywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Zwiększenie alokacji o dodatkowe 6 mln zł na szkolenia nowych kadr instytucji opieki nad dziećmi do lat 3 w celu umożliwienia przeszkolenia 2,5 tys. opiekunów w typie projektu dot. podniesienia kompetencji przedstawicieli podmiotów tworzących instytucje opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz kadry sprawującej opiekę nad dziećmi.

Uzasadnienie: W celu wsparcia procesu wdrażania zmian w systemie opieki nad najmłodszymi dziećmi - w związku ze zmianami prawnymi wynikającymi z realizacji kamienia milowego A57G Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (dot. standardów opieki) - część alokacji przeznaczanej na realizację szkoleń dla pracowników instytucji opieki została przeznaczona na szkolenia dla kadry zarządzającej instytucjami w zakresie wdrażania ww. standardów. W wyniku tych działań wsparcie zaplanowane na szkolenia nowych kadr w instytucjach opieki zostało ograniczone z 11,5 tys. na 9 tys. przeszkolonych osób.

Realizowany program Aktywny Maluch (finansowany ze środków europejskich i budżetu państwa) ma na celu utworzenie i utrzymanie przez pierwsze 3 lata ponad 102,5 tys. miejsc opieki w żłobkach, klubach dziecięcych i u dziennych opiekunów. Tak duża podaż nowych miejsc opieki powoduje zwiększone zapotrzebowanie na opiekunów w tworzonych i rozbudowywanych instytucjach. Zwiększenie alokacji w celu umożliwienia przeszkolenia 2,5 tys. nowych opiekunów, a docelowo 11,5 tys., stanowi jeden z elementów niwelowania niedoborów kadrowych, z którymi mogą spotkać się nowo powstające instytucje opieki nad najmłodszymi dziećmi.

5. Priorytet 3

5.1. Cel szczegółowy ESO4.8

Powiązane rodzaje działań

- W opisie działania dotyczącego zatrudnienia wspomaganego (ZW) wykreślono przygotowanie administracji do wdrożenia ZW, a dodano opracowanie standardu funkcjonowania agencji ZW i modelu certyfikowania agencji ZW.

Uzasadnienie: Modyfikacja opisu typu projektu dotyczącego zatrudnienia wspomaganego uspójnia zapisy programu z zapisami przyjętej przez Komitet Monitorujący FERS uchwałą nr 80 z dnia 5 czerwca 2024 r. fiszki projektu koncepcyjnego w tym typie operacji. Wykreślono

zapis, który odnosi się do mniej widocznego w fiszce zadania (przygotowanie administracji do wdrożenia ZW), dopisano ważniejsze działania zaplanowane do realizacji odnoszące się do agencji ZW – opracowanie standardu funkcjonowania i modelu certyfikowania agencji ZW. Zaproponowane zapisy lepiej odzwierciedlają zakres interwencji.

- W nazwie działania dot. narzędzi wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami położono nacisk na instrument jakim jest asystent prawny, który wcześniej był tylko częścią innych zmian odnoszących się do modelu wspieranego podejmowania decyzji. Rozszerzono informację nt. kręgów wsparcia i asysty prawnej, wykreślono – w zakresie modelu wspieranego podejmowania decyzji.

Uzasadnienie: Rozwiązania legislacyjne dotyczące modelu wspieranego podejmowania decyzji przygotowywane są przez Ministerstwo Sprawiedliwości. Jednym z elementów modelu jest asystencja prawna, która była już częścią rozwiązań opracowywanych w PO WER, a w FERS zakładane jest pilotażowe wdrożenie tego instrumentu w skali ogólnokrajowej. Model zatem pozostaje w kompetencji Ministerstwa Sprawiedliwości, a jego element planowany jest do wdrożenia w FERS. Realizacja tego działania, wraz z wdrażaniem kręgów wsparcia, przyczyni się do zwiększenia niezależności osób z niepełnosprawnościami i ograniczenia ryzyka wykluczenia społecznego ze względu na niepełnosprawność, a zatem wspiera równe szanse tej grupy zgodnie z założeniami Europejskiego Filaru Praw Socjalnych.

- Zmiana nazwy działania i zapisów dotyczącej systemu orzekania o niepełnosprawności ze względu na modyfikację koncepcji działań – w miejsce integracji systemów orzeczniczych, przebudowa modelu orzeczniczego w celu uspołnienia go z systemami wsparcia OzN.

Uzasadnienie: System orzeczniczy w Polsce nie jest obecnie skonsolidowany z systemem świadczeń i innych form wsparcia – istnieje zatem potrzeba społeczna uspołnienia ich ze sobą. Scalenie rozproszonego obecnie systemu świadczeń oraz wsparcia służącego kompensacji zwiększonych kosztów życia wynikających z niepełnosprawności, jak również zastosowanie narzędzi i mechanizmów służących indywidualizacji wsparcia, stanowią istotny element dla wyrównywania szans osób z niepełnosprawnościami. Ewaluacja ex post Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 jako jedno z trzech kluczowych zaleceń dla kolejnej perspektywy finansowej wynikające z oceny wdrażania działań skierowanych na wyrównywanie szans osób z niepełnosprawnościami wskazała opracowanie zmian w systemie orzecznictwa. Stąd dopasowana do aktualnego zapotrzebowania i możliwości zmiany reforma tego systemu powinna być realizowana w FERS.

- Usunięto działanie dot. opracowania i przetestowania modelu wsparcia dla rodzin z osobą z niepełnosprawnością lub zagrożoną niepełnosprawnością.

Uzasadnienie: Nie uruchomiono dotąd działania dotyczącego wypracowania modelu wsparcia rodzin z osobą z niepełnosprawnością i w związku z tym – nie osiągnięto celu pośredniego dla tego zadania. Zaplanowane w typie operacji działania dotyczące modelu wsparcia rodzin z osobą z niepełnosprawnością są realizowane w ramach programu PFRON

Centra informacyjno-doradcze dla osób z niepełnosprawnością (CIDON), które świadczą kompleksowe usługi informacyjne i doradcze dla osób z niepełnosprawnością oraz ich otoczenia. Dodatkowo, w ramach wdrożenia zapisów ustawy „Za życiem” rozszerzono zakres zadań asystenta rodziny, nadając im dodatkową rolę doradztwa i świadczenia usług poradnictwa dla rodzin z osobami z niepełnosprawnością. Ze względu na brak realizacji wsparcia oraz zidentyfikowane potrzeby osób z niepełnosprawnościami, w tym osób i rodzin, w których dopiero pojawiła się niepełnosprawność w uzyskaniu adekwatnej pomocy w postaci usługi mobilnego doradcy włączenia społecznego (opisane poniżej), proponuje się zastąpienie wielowątkowego i skomplikowanego modelu wsparcia rodzin z osobą z niepełnosprawnościami instrumentem mobilnego doradcy.

- Dodano działanie dot. wsparcia wdrożenia instrumentu mobilny doradca włączenia społecznego dla osób z niepełnosprawnością lub zagrożonych niepełnosprawnością.

Uzasadnienie: Implementacja instrumentu jakim jest mobilny doradca włączenia społecznego przyczyni się do wdrożenia Europejskiego Filaru Praw Socjalnych w zakresie integracji osób z niepełnosprawnościami poprzez zapewnienie niezależnego życia, tj. możliwości pełnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym. Proponowany typ projektu jest odpowiedzią na potrzeby osób z niepełnosprawnościami rozpoznane podczas diagnoz środowiskowych realizowanych w projekcie PO WER pn. „Aktywni niepełnosprawni - narzędzia wsparcia samodzielności osób niepełnosprawnych” – zdiagnozowano, że OzN nie zawsze otrzymują wsparcie adekwatne do ich potrzeb, a osoby i rodziny, u których dopiero pojawia się niepełnosprawność powinny jak najszybciej otrzymać fachową pomoc i wsparcie.

- Dodano działanie dot. wypracowania założeń i pilotażu inspektoratu dostępności wraz z opisem.

Uzasadnienie: W związku ze wzrastającą potrzebą dostosowywania przestrzeni publicznych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, w tym w związku z procesem starzenia się społeczeństwa, ale też z obowiązkiem zapewnienia dostępności zgodnie z ustawą o zapewnieniu dostępności, istnieje konieczność zapewnienia skutecznej kontroli dostępności budynków już od etapu planowania nowych inwestycji budowlanych lub remontów dla podmiotów objętych obowiązkiem zapewnienia dostępności architektonicznej i informacyjno-komunikacyjnej. Dodatkowo, Inspektorat dostępności będzie instrumentem uzupełniającym pracę koordynatorów dostępności, co ma szansę zaowocować efektem synergii i wpłynąć na większe zaangażowanie osób, którym dotąd bariery utrudniały pełne uczestnictwo w życiu społeczno-zawodowym, a co za tym idzie będzie mieć pośredni wpływ na realizację zalecenia Rady UE dotyczącego zwiększenia uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami w rynku pracy.

Główne grupy docelowe

- Dodano organizacje pozarządowe.

Uzasadnienie: Organizacje pozarządowe będą mogły być objęte wsparciem jako podmioty organizujące prace mobilnych doradców włączenia społecznego.

- Usunięto szkoły policealne oraz uczniów szkół policealnych.

Uzasadnienie: Ze względu na rezygnację z realizacji komponentu szkoleniowego w zakresie dostępności cyfrowej dla szkół policealnych, wymienione grupy nie będą głównymi odbiorcami wsparcia.

Tabela 2: Wskaźniki produktu i Tabela 3: Wskaźniki rezultatu

- Zmniejszono wartość docelową wskaźnika produktu *liczba osób z niepełnosprawnościami objętych usługą zatrudnienia wspomaganego w ramach programu* do 12 000 osób oraz wskaźnika rezultatu *liczba osób z niepełnosprawnościami pracujących po opuszczeniu programu zatrudnienia wspomaganego* do 3 600 osób.

Uzasadnienie: Obniżenie wartości docelowej wskaźników wynika ze zmiany koncepcji wdrażania tego działania – podziału na dwa projekty, co skutkowało skróceniem etapu wdrożenia projektu i zmniejszeniem liczby osób możliwych do objęcia w tym czasie wsparciem. Zachowano pierwotne założenie, że wskaźnik rezultatu będzie stanowił 30% wskaźnika produktu.

- Usunięto wskaźnik *liczba opracowanych modeli wspieranego podejmowania decyzji skierowanych do osób z niepełnosprawnościami*, zastępując go wskaźnikiem *liczba opracowanych standardów asysty prawnej*

Uzasadnienie: Zmiana związana z modyfikacją typu projektu, w ramach którego miał być realizowany – zamiast modelu wspieranego podejmowania decyzji, wdrażany będzie standard asysty prawnej.

- Usunięto wskaźnik produktu *liczba wypracowanych instrumentów w zakresie wsparcia rodzin z osobą z niepełnosprawnością lub zagrożoną niepełnosprawnością* oraz powiązany wskaźnik rezultatu *liczba wdrożonych instrumentów w zakresie wsparcia rodzin z osobą z niepełnosprawnością lub zagrożoną niepełnosprawnością*.

Uzasadnienie: Wskaźniki usunięto ze względu na wykreślenie typu projektu, w ramach którego miały być realizowane.

- Usunięto wskaźnik produktu *nowy system orzekania o niepełnosprawności*, zastępując go wskaźnikiem *kompleksowy model orzekania o niepełnosprawności*. Usunięto wskaźnik rezultatu *funkcjonujący nowy system orzekania o niepełnosprawności*, zastępując go wskaźnikiem *liczba specjalistów przeszkolonych z zakresu oceny na podstawie kompleksowego modelu orzekania o niepełnosprawności* z wartością docelową 2 000 osób.

Uzasadnienie: Zmiana wynika z modyfikacji koncepcji dot. typu projektu.

- Dodano wskaźnik produktu *liczba osób objętych wsparciem przygotowawczym do pełnienia funkcji mobilnego doradcy włączenia społecznego* z wartością docelową 400

osób oraz wskaźnik rezultatu *liczba osób, które uzyskały kompetencje mobilnego doradcy włączenia społecznego* z wartością docelową 380 osób.

Uzasadnienie: Wskaźniki dodano ze względu na konieczność monitorowania nowego typu projektu w zakresie instrumentu mobilnego doradcy włączenia społecznego.

6. Priorytet 4

6.1. Cel szczegółowy ESO4.1

Tabela 2: Wskaźniki produktu i 3: Wskaźniki rezultatu

Zmniejszono wartość docelową wskaźnika produktu *liczba osób, które otrzymały środki zwrotne EFS+ na podjęcie działalności gospodarczej* z 6 900 do wartości 5 340 oraz wskaźnika rezultatu *liczba osób, które przez 12 m-cy kontynuowały działalność gospodarczą podjętą ze środków zwrotnych EFS+* z 6 551 do wartości 5 070.

Uzasadnienie: Obniżenie wartości docelowej wskaźnika wynika ze znacząco wyższej średniej wartości pożyczek udzielanych w ramach instrumentu finansowego. Przy dostępnej alokacji na instrument, nie jest możliwe zrealizowanie wskaźników w pierwotnie zakładanej wysokości.

6.2. Cel szczegółowy ESO4.7

Tabela 2: Wskaźniki produktu i 3: Wskaźniki rezultatu

- Zmniejszono wartość docelową wskaźnika rezultatu *liczba przedstawicieli organizacji partnerów społecznych, którzy podnieśli kompetencje* z 1 385 do 1 285.

Uzasadnienie: Obniżenie wartości docelowej wskaźnika wynika z przyjęcia bardziej rygorystycznych wymagań, niż pierwotnie, odnośnie trybu weryfikacji nabycia kompetencji.

- Zmniejszono wartości wskaźników i alokację dla działania pn. rozwój dialogu obywatelskiego poprzez zwiększenie udziału NGO w procesie stanowienia prawa oraz współkreowaniu, monitorowaniu i ewaluacji polityk publicznych w obszarach ich działalności z wykorzystaniem gamy narzędzi partycypacji społecznej oraz wzmocnienie ich potencjału do działań rzeczniczych i strażniczych (typu watchdog).

Uzasadnienie: Rezygnacja z dalszego wdrażania tego działania stanowi m.in. odpowiedź na postulaty środowiska organizacji społeczeństwa obywatelskiego oraz stanowisko grupy roboczej ds. społeczeństwa obywatelskiego KM FERS wprost wskazujące na potrzebę zmiany podejścia do wdrażania działań dot. budowania potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego.

6.3. Cel szczegółowy ESO4.8

Powiązane rodzaje działań

Dodano dwa nowe działania dot. budowania potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego (wzmocnienie funkcji analityczno-rzeczniczych i mobilizacyjnych NGO oraz wzmocnienie organizacji pozarządowych z kluczowych branż i ich oddziaływanie na sektorowe polityki publiczne).

Uzasadnienie: Badanie ewaluacyjne ex post PO WER wykazało, że pomimo podjęcia wielu działań na rzecz włączenia organizacji pozarządowych, organizacji pracodawców oraz związków zawodowych m. in. do procesu legislacyjnego, wpływ ich na poprawę otoczenia regulacyjnego był bardzo ograniczony. Jakość prowadzonego procesu legislacyjnego i wykorzystanie konsultacji było oceniane dosyć krytycznie, co wskazuje choćby zrealizowane ewaluacje w sferze dobrego rządzenia. By przeciwdziałać tym zjawiskom należy więc m.in. dążyć do wzmocnienia potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego, tak by mogły profesjonalizować swoje działania, wzmocniać struktury i stawać się silnym i niezależnym partnerem dla administracji. Ten kierunek wpisuje się także w zapisy Zaleceń Rady UE dla Polski, gdzie zauważono m.in. znaczenie angażowania organizacji społeczeństwa obywatelskiego w realizację planu odbudowy i zwiększania odporności oraz zalecono większą przejrzystość planowania inwestycji i powszechniejsze stosowanie znormalizowanych procedur oceny i wyboru projektów. Procesy te wymagają jednak zapewnienia wsparcia dla organizacji społeczeństwa obywatelskiego tak by budować ich potencjał do aktywnego uczestnictwa. W Zaleceniach Rady zwraca się także uwagę na potrzebę poprawy jakości i dostępności domowej i środowiskowej opieki długoterminowej. Szczególnie w przypadku opieki środowiskowej, organizacje społeczeństwa obywatelskiego należy wzmocnić by mogły odpowiadać na zwiększone zapotrzebowanie na te usługi i efektywniej współpracować z samorządami. Kierunek budowania potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego jest też wskazany jako ważny element wdrażania Europejskiego Filaru Praw Socjalnych w Planie działania na rzecz Europejskiego Filaru Praw Socjalnych. Organizacje społeczeństwa obywatelskiego, obok partnerów społecznych, są wskazane jako istotny uczestnik procesu wdrażania Planu. Proponowane zmiany wynikają także ze stanowiska grupy roboczej ds. społeczeństwa obywatelskiego KM FERS.

Tabela 2: Wskaźniki produktu i 3: Wskaźniki rezultatu

- Zmniejszono wskaźniki i alokację dla działania dot. wsparcia NGO w zakresie dostępności i włączenia społecznego.

Uzasadnienie: Rezygnacja z dalszego wdrażania tego działania stanowi m.in. odpowiedź na postulaty środowiska organizacji społeczeństwa obywatelskiego oraz stanowisko grupy roboczej ds. społeczeństwa obywatelskiego KM FERS wprost wskazujące na potrzebę zmiany podejścia do wdrażania działań dot. budowania potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego.

- Dodano nowe wskaźniki dla dodawanych działań dot. budowy potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego.

Uzasadnienie: Dodanie wskaźników wynika ze zmian w zakresie interwencji wprowadzonych w treści programu.

6.4. Cel szczegółowy ESO4.9

Powiązane rodzaje działań oraz Tabela 2: Wskaźniki produktu i 3: Wskaźniki rezultatu

- Dodano działanie dotyczące opracowania metod pracy i standardów działań dotyczących integracji społecznej cudzoziemców szczególnie narażonych na wykluczenie oraz zaproponowano odpowiednie wskaźniki produktu i rezultatu.

Uzasadnienie: Rosyjska agresja na Ukrainę zmieniła sytuację migracyjną w Polsce. W ciągu ostatniej dekady, szczególnie jednak po 24 lutego 2022 r. nasz kraj stał się nowym krajem imigracyjnym w Europie. Nowe uwarunkowania wiążą się z koniecznością opracowanie narzędzi przyczyniających się do włączania obywateli państw trzecich do społeczeństwa przyjmującego. Większość projektów dostępnych w Polsce skupia się na wsparciu dla najliczniejszej grupy - osób przesiedlonych z Ukrainy. Jednak również wewnątrz tego środowiska są grupy migrantów narażonych na rasizm, marginalizację, wykluczenie, które wymagają zróżnicowanego podejścia i zauważenia różnic prowadzących do wtórnej marginalizacji. Są to społeczności romskie, osoby LGBT+, a także uchodźcy o innym kolorze skóry.

- Zmieniono nazwę wskaźnika rezultatu *liczba migrantów zarobkowych z państw trzecich, którzy otrzymali kompleksową informację o warunkach zatrudnienia w Polsce na liczbę klientów, którzy otrzymali informację poprzez kontakt z Centrum Informacyjnym Working and Living in Poland.*

Uzasadnienie: Proponowane nowe brzmienie wskaźnika lepiej oddaje istotę podejmowanej interwencji, która polega na wspieraniu nie tylko migrantów zarobkowych, lecz również szerszego grona interesariuszy.

6.5. Cel szczegółowy ESO4.11

Powiązane rodzaje działań

- Dodano działanie dot. opracowania skutecznego systemu wsparcia dla osób w kryzysie bezdomności oraz osób nią zagrożonych.

Uzasadnienie: W nowym działaniu planuje się prace nad systemem koordynacji i standaryzacji usług społecznych zapobiegających bezdomności, narzędziami przejścia ze wsparcia instytucjonalnego do wsparcia w formie mieszkaniowej, instrumentami o charakterze interwencyjnym, systemem wsparcia osób w kryzysie bezdomności i nią zagrożonych, a także kwestiami monitorowania zjawiska bezdomności. Kwestia przeciwdziałania bezdomności została ujęta jako jedna z priorytetowych w europejskiej polityce społecznej poprzez uwzględnienie w postaci odrębnej zasady w Europejskim filarze praw socjalnych (zasada nr 19: Mieszkalnictwo i pomoc dla bezdomnych). Proponowane działania są też zgodne ze Strategią rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku

2030 (z perspektywą do 2035 r.) oraz są zbieżne z Krajowym Programem Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu.

- Z działania dot. stworzenia platformy wymiany doświadczeń i koordynacji działań dla instytucji regionalnych zaangażowanych w planowanie i realizację polityki w zakresie usług społecznych usunięto podpunkt dot. ekspertyz i badań naukowych z obszaru usług społecznych.

Uzasadnienie: Zmiana podyktowana jest koniecznością skupienia się na działaniach związanych z deinstytucjonalizacją usług społecznych i reformą opieki długoterminowej, co wynika z Zalecenia Rady wskazującego na potrzebę podjęcia działań na rzecz zwiększenia uczestnictwa w rynku pracy grup defaworyzowanych, w tym przez poprawę jakości domowej i środowiskowej formalnej opieki długoterminowej oraz dostępu do takiej opieki, a także ze zmian zachodzących w sytuacji społecznej i demograficznej w Polsce. W Krajowym Planie Odbudowy i Zwiększania Odporności, w ramach reformy A4.6 „Wzrost współczynnika aktywności zawodowej określonych grup poprzez rozwój opieki długoterminowej” został opracowany strategiczny przegląd systemu opieki długoterminowej w Polsce. Dokument ten wypełnił lukę w zapotrzebowaniu na badania i ekspertyzy dot. usług społecznych.

- Dodano działanie dot. wdrażania polityki z zakresu rozwoju wysokiej jakości środowiskowych usług społecznych.

Uzasadnienie: Dodanie działania wynika w szczególności z Zalecenia Rady UE (CSR 2024) dot. dostępu do opieki długoterminowej, a także z zapisów strategicznego przeglądu opieki długoterminowej w Polsce opracowanego przez ekspertów Banku Światowego, który wskazuje na konieczność podjęcia działań mających na celu poprawę jakości usług opiekuńczych oraz zwiększenie dostępu do nich.

- Dodano działanie dot. budowania świadomości konsumenckiej w zakresie ekonomii społecznej.

Uzasadnienie: Propozycja nowego działania wynika wprost z kierunków działań wskazanych w Social Economy Action Plan (SEAP), gdzie promocja i budowanie rozpoznawalności ekonomii społecznej jest ważnym elementem rozwoju sektora. Te działania wzmocnią także efektywność i synergię pomiędzy EFS+ a KPO. W ramach polskiego planu odbudowy przyjęto ustawę o ekonomii społecznej, a proponowane działanie będzie promowało i budowało świadomość o tych rozwiązaniach. Ponadto, wsparcie ekonomii społecznej i rozwój tego sektora przyczynia się do realizacji Europejskiego Filaru Praw Socjalnych m.in. przyczyniając się do wzrostu wskaźnika zatrudnienia i zmniejszenia liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, co podkreślono w SEAP. To kierunek działań, który także wynika z Zaleceń Rady dla Polski, gdzie wskazuje się na potrzebę wzmocnienia działań na rzecz zwiększenia uczestnictwa w rynku pracy grup defaworyzowanych.

- Dodano dwa nowe działania dot. budowania potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego (budowa i rozwój potencjału. instytucjonalnego NGO oraz wzrost konsolidacji i samowiedzy środowiska).

Uzasadnienie: Badanie ewaluacyjne ex post PO WER wykazało, że pomimo podjęcia wielu działań na rzecz włączenia organizacji pozarządowych, organizacji pracodawców oraz związków zawodowych m. in. do procesu legislacyjnego, wpływ ich na poprawę otoczenia regulacyjnego był bardzo ograniczony. Jakość prowadzonego procesu legislacyjnego i wykorzystanie konsultacji było oceniane dosyć krytycznie, co wskazują choćby zrealizowane ewaluacje w sferze dobrego rządzenia. By przeciwdziałać tym zjawiskom należy więc m.in. dążyć do wzmacniania potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego, tak by mogły profesjonalizować swoje działania, wzmacniać struktury i stawać się silnym i niezależnym partnerem dla administracji. Ten kierunek wpisuje się także w zapisy Zaleceń Rady UE dla Polski, gdzie zauważono m.in. znaczenie angażowania organizacji społeczeństwa obywatelskiego w realizację planu odbudowy i zwiększania odporności oraz zalecono większą przejrzystość planowania inwestycji i powszechniejsze stosowanie znormalizowanych procedur oceny i wyboru projektów. Procesy te wymagają jednak zapewnienia wsparcia dla organizacji społeczeństwa obywatelskiego tak by budować ich potencjał do aktywnego uczestnictwa. W Zaleceniach Rady zwraca się także uwagę na potrzebę poprawy jakości i dostępności domowej i środowiskowej opieki długoterminowej. Szczególnie w przypadku opieki środowiskowej, organizacje społeczeństwa obywatelskiego należy wzmacniać by mogły odpowiadać na zwiększone zapotrzebowanie na te usługi i efektywniej współpracować z samorządami. Kierunek budowania potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego jest też wskazany jako ważny element wdrażania Europejskiego Filaru Praw Socjalnych w Planie działania na rzecz Europejskiego Filaru Praw Socjalnych. Organizacje społeczeństwa obywatelskiego, obok partnerów społecznych, są wskazane jako istotny uczestnik procesu wdrażania Planu. Proponowane zmiany wynikają także ze stanowiska grupy roboczej ds. społeczeństwa obywatelskiego KM FERS.

- Dodano działanie dot. sieciowania Centrów i Klubów Integracji Społecznej

Uzasadnienie: Wsparcie sieciowania Centrów i Klubów Integracji Społecznej – Podmiotów Zatrudnienia Socjalnego (PZS) wynika z potrzeby uzupełnienia procesu dialogu wewnątrzsektorowego i międzysektorowego dotyczącego zatrudnienia socjalnego. W obecnym stanie prawnym minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego korzysta z eksperckiego wsparcia doradczego Rady Zatrudnienia Socjalnego. Należy mieć jednak na uwadze, że organ ten ma charakter opiniodawczo-doradczy. Organ taki nie zastępuje niezależnej od administracji rządowej, reprezentatywnej dla środowiska, ogólnokrajowej sieci podmiotów zatrudnienia socjalnego. Rola takiej sieci wykracza poza wspieranie ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego w zakresie zatrudnienia socjalnego. Wsparcie procesu sieciowania rozwinię ogólnokrajową współpracę między podmiotami zatrudnienia socjalnego, w tym wymianę doświadczeń i dobrych praktyk. Ma to szczególnie duże znaczenie w kontekście dialogu dotyczącego planowanej reformy dot. zatrudnienia socjalnego i przygotowania projektu zmian legislacyjnych. PZS tworzące sieć staną się ważnym uczestnikiem procesu zmian prawnych zarówno dotyczących ekonomii społecznej, jak i zatrudnienia socjalnego. Sieć taka ułatwi także wdrażanie nowych rozwiązań prawnych,

co jest szczególnie istotne w kontekście toczących się zarówno na forum krajowego komitetu rozwoju ekonomii społecznej, jak i rady zatrudnienia socjalnego prac nad zmianami ustawy o ekonomii społecznej i ustawy o zatrudnieniu socjalnym.

Tabela 2: Wskaźniki produktu i 3: Wskaźniki rezultatu

- Zwiększono wskaźniki i alokacje dla działania dot. wspierania tworzenia ponadregionalnych sieci współpracy o charakterze biznesowym PES, w tym PS, m.in. konsorcjów spółdzielczych, francyz lub klastrów

Uzasadnienie: Propozycja zwiększenia alokacji na tworzenie ponadregionalnych sieci współpracy podmiotów ekonomii społecznej o charakterze biznesowym, poza wskazanymi wyżej argumentami, wynika także ze zmian w sytuacji społeczno-gospodarczej, które w sposób szczególny wpłynęły na możliwość realizacji tego działania. Ze względu na m.in. skalę inflacji oraz wzrost wynagrodzeń w kluczowych dla tego działania kategoriach zawodów przyjęta na etapie szacowania alokacja okazała się niewystarczająca. Dodatkowo, w zakresie badania „Ewaluacja wsparcia w PO WER na rzecz sektora ekonomii społecznej” wskazano na potrzebę kontynuacji wsparcia w postaci tworzenia i rozwoju sieci współpracy PES.

- Zmniejszono wartości wskaźników i alokację dla działania dot. budowy i rozwoju potencjału instytucjonalnego NGO do świadczenia usług publicznych.

Uzasadnienie: Rezygnacja z dalszego wdrażania tego działania stanowi m.in. odpowiedź na postulaty środowiska organizacji społeczeństwa obywatelskiego oraz stanowisko grupy roboczej ds. społeczeństwa obywatelskiego KM FERS wprost wskazujące na potrzebę zmiany podejścia do wdrażania działań dot. budowania potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego.

- Dodano wskaźnik rezultatu dla nowego działania dot. budowania świadomości konsumenckiej w zakresie ekonomii społecznej.

Uzasadnienie: Dodanie wskaźników wynika ze zmian w zakresie interwencji wprowadzonych w treści programu.

- Dodano wskaźniki dla dwóch nowych działań dot. budowania potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego (budowa i rozwój potencjału. instytucjonalnego NGO oraz wzrost konsolidacji i samowiedzy środowiska).

Uzasadnienie: Dodanie wskaźników wynika ze zmian w zakresie interwencji wprowadzonych w treści programu.

- Dodano wskaźniki dla nowego działania dot. sieciowania Centrów i Klubów Integracji Społecznej.

Uzasadnienie: Dodanie wskaźników wynika ze zmian w zakresie interwencji wprowadzonych w treści programu.

6.6. Cel szczegółowy ESO4.12

Powiązane rodzaje działań

- Usunięto działanie dot. stworzenia systemu teleinformatycznego obejmującego centralny rejestr wolnych miejsc w pieczy zastępczej oraz centralny rejestr placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Uzasadnienie: Rezygnacja ze stworzenia systemu teleinformatycznego wynika z faktu realizowania tego przedsięwzięcia ze środków krajowych. Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej utworzyło Centralny Rejestr Pieczy Zastępczej w ramach istniejącego Rejestru Jednostek Pomocy Społecznej. Rejestr ten jest gotowy i obecnie zasilany danymi, natomiast uruchomienie wersji produkcyjnej planowane jest na 15 stycznia 2025 roku. Planowane są też dalsze prace nad systemem teleinformatycznym w obszarze pieczy zastępczej, który pozwoli w przyszłości na integrację obszaru pieczy zastępczej i adopcji oraz integrowanie rejestrów z systemami dziedzinowymi wykorzystywanymi przez samorządy. System centralny będzie zgodny z zapisami Strategii Rozwoju Usług Społecznych.

- Dodano działanie dot. wypracowania standardów współpracy pomiędzy JST oraz sądami, zmierzających do efektywniejszego zabezpieczenia dobrostanu dzieci przebywających w rodzinach przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Uzasadnienie: Propozycja nowego działania wynika z sytuacji w systemie pieczy. Zgodnie z danymi statystycznymi liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej w ostatnich latach systematycznie rośnie. Tendencja wzrostowa świadczy po części o braku skuteczności działań podejmowanych przez jednostki samorządu odpowiedzialne za wspieranie rodziny oraz braku współpracy z sądami w tym zakresie. W konsekwencji sądy, które nie posiadają stosownej wiedzy o podejmowanych działaniach, w tym również o dostępnych narzędziach, kierują dzieci do pieczy zastępczej w sytuacjach, gdzie można tego uniknąć. To z kolei powoduje stale rosnącą liczbę niewykonanych postanowień sądów o umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej. Liczba dzieci, które powinny zostać zabezpieczone w pieczy zastępczej corocznie wzrasta, co świadczy o zbyt niskiej podaży miejsc. Jednocześnie wskaźnik deinstytucjonalizacji w ostatnich latach utrzymuje się w zasadzie na tym samym poziomie. Wdrożenie standardów wpłynie na polepszenie współpracy i lepszą synergię działań służb samorządowych, służb kuratorskich i sędziów, co pozwoli na zapewnienie odpowiedniego poziomu wsparcia dla rodzin i dzieci. Wprowadzi to także możliwość szybkiej interwencji i podjęcia adekwatnych działań, a także pozwoli, przynajmniej w części przypadków, utrzymać dzieci w rodzinie, z którą będzie prowadzona odpowiednia praca, mająca na celu wyjście z sytuacji kryzysowej.

Główne grupy docelowe

- Zaktualizowano grupy docelowe zgodnie z zakresem zmian opisanym powyżej (dodano sądy rodzinne, a usunięto dzieci umieszczone w pieczy zastępczej).

Uzasadnienie: Zmiany są zgodne z zakresem zaproponowanych modyfikacji w opisie działań.

Tabela 2: Wskaźniki produktu i 3: Wskaźniki rezultatu

- Zaktualizowano wskaźniki zgodnie z zakresem zmian opisanym powyżej (usunięto wskaźniki dla typu operacji dot. stworzenia systemu IT dla pieczy zastępczej oraz dodano wskaźniki dla typu operacji dot. wypracowania modelu współpracy między jednostkami samorządu terytorialnego a sądami.

Uzasadnienie: Zmiany są zgodne z zakresem zaproponowanych modyfikacji w opisie działań.

7. Priorytet 5

Powiązane rodzaje działań

W typie operacji dotyczącym mikro-innowacji w trzecim schemacie odnoszącym się do wykorzystania technik behawioralnych usunięto zapisy dotyczące finansowania podmiotu odpowiedzialnego za projektowanie usług z wykorzystaniem technik behawioralnych.

Uzasadnienie: IZ FERS przeanalizowała możliwość powołania i finansowania działania zewnętrznego podmiotu, który byłby odpowiedzialny za zaprojektowanie usług z wykorzystaniem technik behawioralnych i ich wdrożenie w celu weryfikacji przyjętych założeń. Mając na względzie efektywność i trwałość tego rozwiązania, a także możliwości finansowania z udziałem środków unijnych w pierwszej kolejności konieczne jest zweryfikowanie wykorzystania technik behawioralnych w ramach projektów EFS+ w mniejszej skali i zakresie, w powiązaniu z konkretnymi realizowanymi inicjatywami.

Tabela 2: Wskaźniki produktu i Tabela 3: Wskaźniki rezultatu

Zmiana wartości końcowych następujących wskaźników:

- Wskaźnik produktu: Liczba innowacji podlegających skalowaniu (cel końcowy: z 18 do 30),
- Wskaźnik produktu: Liczba innowacji przyjętych do dofinansowania (cel końcowy: z 582 do 482),
- Wskaźnik rezultatu: Liczba przetestowanych innowacji (cel końcowy: z 82 do 72).

Uzasadnienie:

- Umożliwienie zwiększenia liczby innowacji podlegających szerszemu wdrożeniu (skalowaniu) kosztem nowych wypracowywanych innowacji.
- Rezygnacja z finansowania laboratorium technik behawioralnych (co zmniejsza wskaźniki odnoszące się do opracowani innowacji), gdzie zakładano dofinansowanie większej liczby innowacji o relatywnie niskim koszcie. Techniki behawioralne będą wykorzystywane w innowacjach społecznych jako narzędzie, ale nie będą celem samym w sobie.
- Zwiększone średnie koszty wypracowania pojedynczej innowacji.

- Zmiana podejścia w trakcie wdrażania Programu uwzględniająca nacisk na szersze skalowanie innowacji w większej liczbie podmiotów.

8. Warunki podstawowe

Tabela 12: Warunki podstawowe

Zmieniono status z niespełnionego na spełniony następujących warunków podstawowych:

- Skuteczne stosowanie i wdrożenie Karty praw podstawowych,
- Krajowe ramy strategiczne polityki na rzecz włączenia społecznego i walki z ubóstwem,
- Ramy strategiczne polityki na rzecz opieki zdrowotnej i opieki długoterminowej.

Zaktualizowano opis spełniania warunków podstawowych.

Uzasadnienie: Wprowadzone zmiany odzwierciedlają efekty dialogu prowadzonego z Komisją Europejską już po przyjęciu pierwszej wersji Programu. KE potwierdziła spełnianie przez Polskę ww. warunków.

9. Zmiany finansowe

Opisane powyżej zmiany w programie nie wpływają na łączną kwotę alokacji FERS, która wynosi 4 882 368 735 EUR, w tym:

- wkład UE: 4 049 099 776 EUR,
- wkład krajowy: 833 268 959 EUR.

Szczegółowy zakres zmian w podziale alokacji obrazuje poniższa tabela:

CS	zmiana alokacji	udział	wkład UE	wkład krajowy
Priorytet	(EUR)	wkładu UE	(EUR)	(EUR)
d/ESO4.4	15 951 375	0,8251862927	13 162 856	2 788 519
e/ESO4.5	4 923 728	0,8251863222	4 062 993	860 735
1. Priorytet	20 875 103		17 225 849	3 649 254
c/ESO4.3	1 380 485	0,8251860759	1 139 157	241 328
2. Priorytet	1 380 485		1 139 157	241 328
h/ESO4.8	-27 017 883	0,8251863035	-22 294 787	-4 723 096

k/ESO4.11	-33 679 364	0,8251863070	-27 791 750	-5 887 614
3. Priorytet	-60 697 247		-50 086 537	-10 610 710
g/ESO4.7	-4 745 573	0,8251863368	-3 915 982	-829 591
h/ESO4.8	3 379 049	0,8251866132	2 788 346	590 703
i/ESO.4.9	3 451 211	0,8251862897	2 847 892	603 319
k/ESO4.11	34 339 627	0,8251862782	28 336 589	6 003 038
l/ESO4.12	2 017 345	0,8251865695	1 664 686	352 659
4. Priorytet	38 441 659		31 721 531	6 720 128
RAZEM FERS:	0		0	0

10. Aneks 2

Zaktualizowano treść załącznika nr 2 dotyczącego wsparcia w obszarze opieki nad dziećmi w wielu do lat 3 (FNLC).

Uzasadnienie: Dostosowanie warunków realizacji wsparcia oraz harmonogramu wyników pośrednich wynika z obecnego stanu realizacji FNLC.

11. Aneks 3

Kluby Rozwoju Cyfrowego

- Zaktualizowano harmonogram realizacji.

Uzasadnienie: Dostosowanie harmonogramu wynika z obecnego stanu realizacji przedsięwzięcia.

Wdrożenie i przetestowanie rozwiązań dotyczących zatrudnienia wspomaganego

- Zaktualizowano opis przedsięwzięcia i harmonogram realizacji.

Uzasadnienie: Nowe zdefiniowanie zadań w typie projektu jest zgodne z przyjętą przez Komitet Monitorujący FERS fiską dotyczącą etapu koncepcyjnego wdrażania operacji. Harmonogram został uaktualniony ze względu na przesunięcie czasowe we wdrażaniu wsparcia.